

P. C. Olsen: Det er flere Gange idag under Forhandlingen blevet nævnt, at man ikke skulde indlade sig paa smaalige Beregninger, ja, selv den ærede Minister brugte Ordet „smaalig“, men dersom det, at opstille en fornuftig Beregning angaaende Forholdet mellem Nytten og Byrden af en Ting, skal kaldes smaaligt, forekommer det mig, at enhver Beregning i saa Henseende — ogsaa den, som den ærede Minister med stor Styrke gjorde gjældende, nemlig med Hensyn til, hvor urimeligt det vilde være at lægge Byrden paa Brugeren istedetfor paa den faste Eiendom — med samme Ret kan kaldes smaalig; thi da bortfalder enhver Beregning. — Naar det ærede Medlem for Veile Amts 6te Valgkreds (Naben) før bemærkede, at ingen Deel af Landet kunde siges ikke at have Nytte af Jernbanerne, og naar det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (H. M. Petersen) gjorde gjældende, at Jernbanerne ere nyttige for hele Samfundet, da er dette ganske sandt, men vi lægge jo ogsaa de allerfleste Udgifter til Jernbanerne paa hele Samfundet. De Dele af Landet, som jeg før omtalte, udrede ganske vist ogsaa en betydelig Sum til Jernbaneanlægene, saalænge disse, som den ærede Minister bemærkede, ikke kunne forrente sig selv; men den Sum, hvorom her er Tale, er, om jeg saa maa sige, en ganske extraordinair Sum, som ved Lov er bestemt at skulle lignedes paa de Egne, der fortrinsviis have Nytte af Jernbanerne. Naar den ærede Minister har sagt, at denne Bestemmelse ikke kan løses, men at Knuden maa hugges over, saa forekommer det mig rigtignok, at det er en temmelig voldsom Overhugning, naar man ikke vil tage det mindste Hensyn til, om en Egn har stor Nytte af Jernbanerne, eller om den saa at sige slet ingen Nytte har af dem. Det, at man ikke kan drage Grændsen ganske bestemt med mathematisk Nøjagtighed, at man ikke kan sige, at Dele indenfor en vis Grændse skulle deeltage i Udredningen og Dele udenfor denne Grændse ikke skulle det, forekommer mig ikke at kunne ubelufte, at man ikke skulde kunne fritage Dele, om hvilke Naturen selv har draget Grændsen, og jeg troer, at man maa sige, at de af mig nævnte Der ere saadanne Dele; thi selv om der kom en Jernbane fra Nyborg til

Svendborg, vilde disse Der kun faae meget ringe Nytte af den, idet deres Forbindelser gaae ad ganske andre Veie. — Det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (H. M. Petersen) vilde imødegaae, hvad der er blevet sagt i denne Henseende, men det forekom mig, at han ikke imødegik Noget. Han fraraabede gjentagne Gange meget stærkt at gaae ind paa smaalige Beregninger af, hvem der har Nytte af Jernbanerne og hvem ikke, men det er ikke en Imødegaaen; jeg gjør Indsigelse imod, at det skal kaldes en Imødegaaen. At man nogenlunde afveier Forholdet mellem Nytten og Byrden af en Ting, er derimod Noget, man ved alle andre Leiligheder tager i Betragtning. Derfor kan jeg ikke fravige, hvad jeg før udtalte, nemlig at det vil være ubilligt og uretfærdigt uden videre at ligne Vidragene til den omhandlede Udgift ganske ligeligt paa de forskjellige Dele af Landet paa Grund af, at de, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Steenstrup) bemærkede, ganske tilfældigt ere komne til at høre til eet og samme Amt.

A. Sage: Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtalte sin Tilfredshed med, at dette Forslag er kommet saa tidlig, men jeg kan ikke nægte, at jeg vilde have sat endnu større Priis paa, om det var kommet meget tidligere og ikke saa sildigt. Den Omstændighed, at den høitærede Regjering vedbliver at indbringe Lovforslag, selv af større Betydning, saa sildig i Sessjonen, bidrager overordentlig til, at vi ikke komme hjem, og, som jeg troer, til, at vor Credit i Verden ikke hæves ved de overordentlig lange Samlinger. Jeg bilder mig altsaa ind, at Regjeringen paa enkelte Undtagelser nær i det Hele taget tidligere i Samlingen bør fremkomme med sine Lovforslag, saaledes at vi i rimelig Tid kunne faae dem behandlede. Jeg skal desuden tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Statskassen, ved at dette Lovforslag fremkommer saa seent, taber et ikke ringe Beløb i Renter, thi disse Penge skulde jo for en Tid siden have været indfordrede og være gaaede ind i Statskassen. Idet jeg nævner dette, vil jeg dog bede den ærede Minister om at oplyse, hvorvidt der ved